

Herinneringen in
woord en geluid aan
WILLEM WILMINK

Visite uit de hemel

Jacques Klöters

RUBINSTEIN

Je Eigen Taal

kinder boeken week

MAK EN BEKENIM

Small text on a sign or poster in the background, partially obscured.

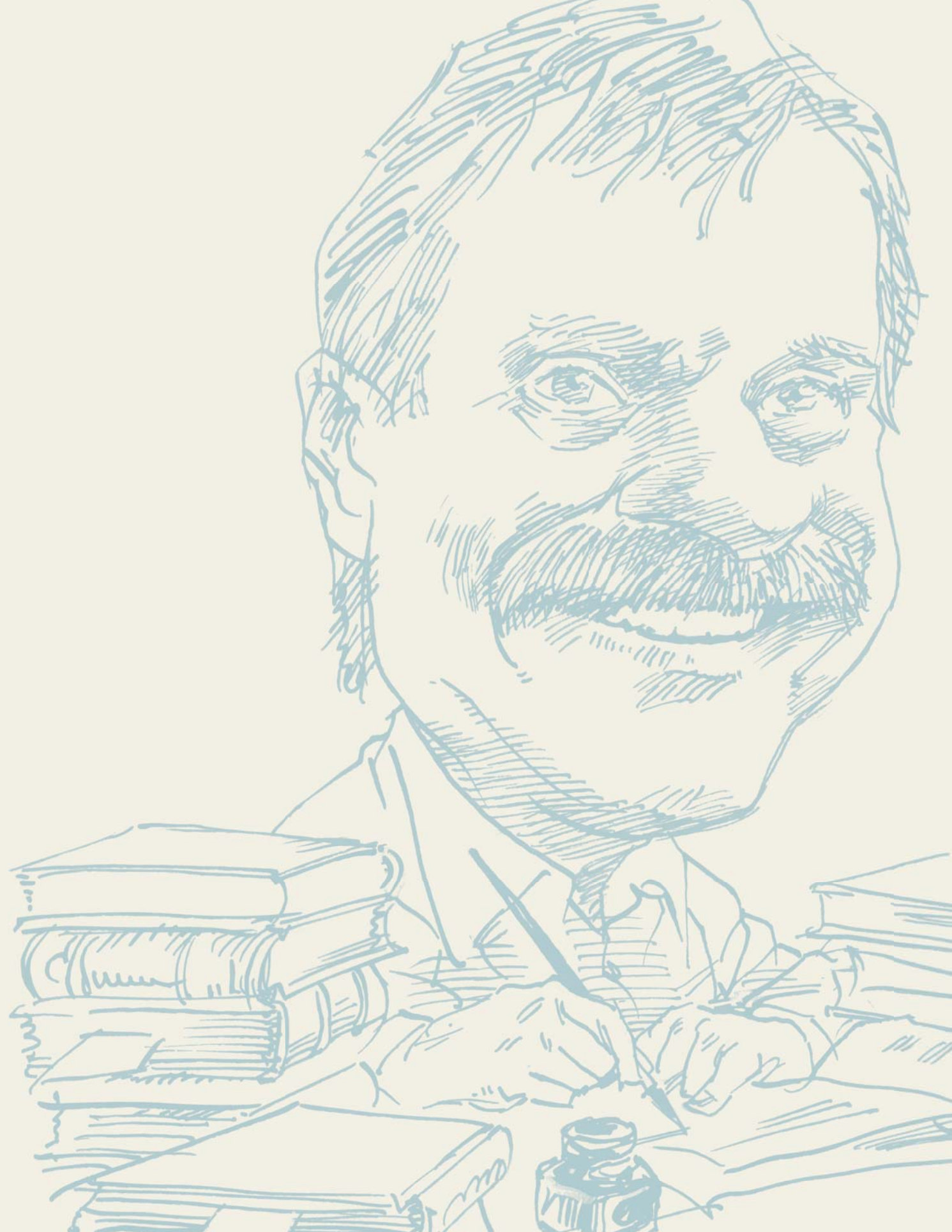
Inhoudsopgave

Inleiding 5

1. Wilmink als docent aan de universiteit 7
2. Wilmink en Don Quishocking 13
3. Bezoek aan het spookhuis 15
4. Wilmink als leraar tekstschrijven 21
5. Het Schrijverscollectief 25
6. De musical die niet doorging 27
7. De laatste jaren 33

EXTRA:

Willem Wilmink leest, zingt en legt uit 35

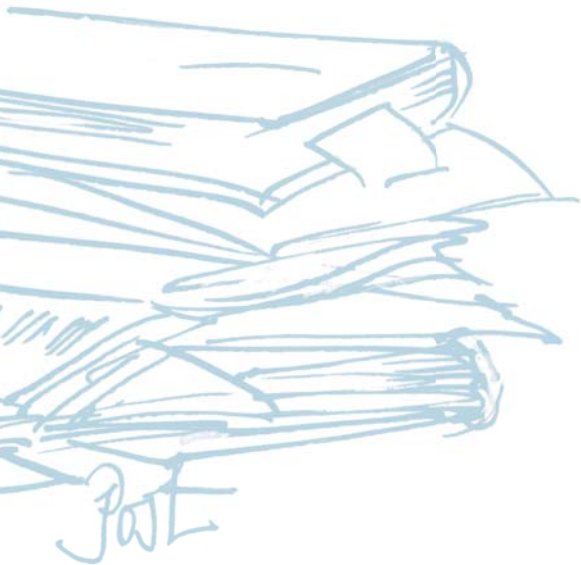

Inleiding

WIE MET Willem Wilmink sprak verveelde zich nooit. Wat hij vertelde was doorspekt met cultuurhistorische of literaire inzichten die nooit vanzelfsprekend waren, vaak speculatief en soms tot stand gekomen na langdurig wetenschappelijk onderzoek.

Nu er zoveel aandacht voor Wilmink is blijven bestaan, lijkt het me aardig om eens herinneringen op te halen aan de gesprekken die we in de loop der jaren gevoerd hebben. Ik heb geput uit oude collegedictaten, dagboeknotities en vooral uit interviews die ik en anderen in de loop der jaren met hem hadden voor radio-programma's. Willem Wilmink was namelijk vaak op de radio te horen. Dat hij een boeiend causeur was, gevoelig, een man van het volk die zijn grote eruditie niet statusverhogend gebruikte en daarmee nu juist imponeerde, dat maakte hem tot een gedroomde volksopvoeder. Veel van wat hij vertelde heeft hij ook elders opgeschreven, maar ik ga hier proberen mijn gesprekken te reconstrueren met de man die ik als mijn leermeester beschouw.

Jacques Klöters
Amsterdam, oktober 2016

8 t/m
NDEF

EEK

KIND

De zaak
Jan Steen

HAMM
TECHNISCH

1 Wilmink als docent aan de universiteit

TOEN IK Willem Wilmink leerde kennen was hij dertig, docent taalkunde aan de Universiteit van Amsterdam en gaf hij les in grammatica. Zijn collega's waren vurig bezig met de nieuwe transformationeel-generatieve grammatica van Chomsky. Maar Wilmink gaf de traditionele schoolgrammatica met zinsdelen en woordsoorten waarbij hij vooral de bepaling van gesteldheid belangrijk scheen te vinden. Die mocht vooral niet verward worden met de bijwoordelijke bepaling van hoedanigheid. Als je niet weet hoe het zit, wees dan blij dat je niet net als ik de volgende zin moest ontleden op het tentamen: *'Wij koken de aardappelen stuk'; dat is een lastig te ontleden zin, want door de grammaticus moet hier een verschil gemaakt worden met een zin als 'wij koken de aardappelen ongeschild'.*

Het was januari 1966 en op het prikbord hing de mededeling 'Willen de eerstejaars die met het Helioscabaret willen meedoen zich melden bij George Groot'. Ik was eerstejaars MO-Nederlands aan de Universiteit van Amsterdam en wist nauwelijks wat cabaret was, maar een studiegenoot had gehoord dat ik kon zingen en vond dat ik mee moest doen. Ik schreef een liedje over de provo's en werd aangenomen voor het cabaret van de studievereniging dat we een jaar later Don Quishocking doopten. De teksten waren voornamelijk van de hand van George Groot en medestudent Hans Dorrestijn, maar op tafel lagen ook liedjes van onze docent Willem Wilmink. We zongen van hem 'Een heel klein hondje dat Henkie heette' dat indertijd al door het VU-cabaret 'La pie qui chante' gezongen was, maar waar Pieter van Empelen nieuwe muziek op maakte, en de Speenhoff-pastiche 'Hun eerste woning' dat door George en Anke Groot tijdens het zingen mimisch uitgebeeld werd. Ik zong op onze eerste cabaretavond een vijftiende-eeuwse ballade van Anthonis de Roovere en dat werd het begin van mijn vriendschap met Willem Wilmink. De Brugse rederijker was een van zijn favorieten en Wilmink zou die ballade later vertalen in hedendaags Nederlands:

*Zie je de deugd alom verjaagd
Zie je versmaad de goede werken
En dat de rechter giften vraagt
En het altijd opneemt voor de sterke
Gaat iedereen ver buiten de perken
Volgt alleman zijn kwade wil
En dolen allen, priesters en klerken,
Tong achter de tanden, zwijg stil*

[VL&G, p. 499]

Persbijeekomst in
Amsterdam in verband
met de komende
Kinderboekenweek,
met links Karel
Eykman (auteur van
het Kinderboeken-
weekgeschenk 1986)
en in het midden
Willem Wilmink
(winnaar van de
Gouden Griffel 1986)
FOTO ROLAND
GERRITS, NATIONAAL
ARCHIEF/ANEFO,
LICENTIE CC-BY